
comensha

mensenhandel in beeld

Rapportage
januari t/m juni 2016

Inhoudsopgave

1. Inleiding	1
2. Aanmeldingen bij CoMensha	3
2.1. Aanmeldingen in de periode 1 januari t/m 30 juni 2016	3
2.2. Aanmeldingen per categorie	3
2.2.1. Vergelijking van aanmeldingen ontvangen in 2014 en 2015	4
2.3. Aanmelders	5
2.4. Aard en omvang slachtoffers van mensenhandel in Nederland.....	6
2.4.1. Leeftijd	6
2.4.2. Meest voorkomende nationaliteit slachtoffers	8
2.4.3. Meest voorkomende nationaliteit slachtoffers uitgesplitst naar geslacht	9
2.4.4. Meest voorkomende nationaliteit slachtoffers uitgesplitst naar geslacht en 18- /18+	10
2.4.5. Kinderen.....	11
2.4.6. Sectoren van uitbuiting	12
2.4.7. Sectoren van uitbuiting uitgesplitst naar geslacht en 18-/18+	13
2.4.8. Slachtoffers van loverboytechnieken	15
3. Registratie en opvang	16
3.1. Bemiddeling van aanmeldingen met opvangverzoek	16
3.2. Meest voorkomende nationaliteiten van cliënten met een opvangverzoek	17
3.3. Plaatsingslijst.....	18
4. Registratie, informatie en advies	19
5. Niet-cliëntgebonden informatie- en adviesvragen	20
Bijlagen	21
Bijlage 1: Overzicht nationaliteiten uitgesplitst naar geslacht en 18-/18+	21
Bijlage 2: Uitsplitsing aanmelders.....	23
Colofon	26

1. Inleiding

Eén van de kerntaken van CoMensha is het registreren van (mogelijke) slachtoffers van mensenhandel in Nederland. Met deze registratiegegevens wil CoMensha inzicht geven in de aard en omvang van het slachtofferschap van mensenhandel in Nederland en met dat doel is deze rapportage opgesteld.

CoMensha rapporteert daarnaast, in opdracht van het Ministerie van Veiligheid en Justitie, jaarlijks haar bevindingen aan de Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen met als doel een bijdrage te leveren aan het voorkomen van mensenhandel.

CoMensha is een tweedelijnsorganisatie en is voor het ontvangen van meldingen van (mogelijke) slachtoffers afhankelijk van o.a. opsporingsdiensten, advocatuur en hulpverlening. Zonder de hulp van de anmelders zou CoMensha niet in staat zijn om de situatie van mensenhandel in Nederland op de huidige manier weer te geven.

CoMensha is zich ervan bewust dat slechts een deel van alle slachtoffers bij haar bekend is; niet alle slachtoffers worden gemeld en niet alle slachtoffers worden geïdentificeerd. Deze rapportage geeft dus een beeld van de (mogelijke) slachtoffers die bij CoMensha zijn gemeld en geeft (helaas) dus geen compleet beeld van de gehele groep slachtoffers van mensenhandel in Nederland. CoMensha streeft er uiteraard naar om alle organisaties die met (mogelijke) slachtoffers in contact komen, te laten melden bij CoMensha zodat er een vollediger beeld van de gehele groep slachtoffers in Nederland gegeven kan worden. Daarnaast is het goed om te weten dat sommige instanties per kwartaal melden, andere per half jaar of per jaar én dat bepaalde data dynamisch zijn. De cijfers in deze rapportage zijn dus niet zonder meer op te tellen en te extrapoleren naar bijvoorbeeld een jaar. Terughoudendheid m.b.t. het trekken van conclusies op basis van deze rapportage is dus van belang.

In haar rapportages spreekt CoMensha over '(mogelijk) slachtofferschap'. De reden hiervoor is dat er geen eenduidige definitie is van de criteria waaraan een persoon moet voldoen om als 'echt' slachtoffer aangemerkt te worden. Het is bijvoorbeeld bijna niet mogelijk om dit af te laten hangen van een veroordeling van een verdachte, want vaak lukt het niet om een verdachte op te sporen en ook durven of willen sommige slachtoffers geen aangifte te doen. CoMensha is van mening dat het ontbreken van een B8.3, aangifte of veroordeling in een mensenhandelzaak niet automatisch betekent dat er geen sprake is van slachtofferschap. Het gaat vaak om 'zachte' informatie bij de inschatting van slachtofferschap; een bepaalde combinatie van signalen die los van elkaar niets met slachtofferschap te maken hoeven hebben, vormen in combinatie soms juist een sterke aanwijzing. Professionals maken gebruik van hun ervaring met slachtoffers van mensenhandel om in te schatten welke combinatie van signalen wel en welke combinatie niet in de richting van mensenhandel wijst. Ter wille van de leesbaarheid zal in het vervolg van deze rapportage gesproken worden over 'slachtoffers' en 'slachtofferschap' i.p.v. (mogelijke) slachtoffers en (mogelijk) slachtofferschap.

Voor u ligt een rapportage over de periode januari t/m juni 2016.

In deze rapportage kunt u onder andere lezen over het aantal meldingen dat CoMensha in deze periode heeft ontvangen, om wat voor soort melding het ging, wie de melders waren, welke nationaliteiten en welke leeftijd de slachtoffers hebben en of het mannen of vrouwen betreft. Ook de sector van uitbuiting komt aan bod en er wordt ingegaan op slachtoffers van loverboytechnieken. Bij bepaalde onderwerpen wordt teruggeblift naar dezelfde periode in 2015.

De cijfers in deze rapportage zijn gebaseerd op nieuwe aanmeldingen van slachtoffers in de periode 1 januari t/m 30 juni 2016. Aanmeldingen van vóór januari 2016 die nu nog in behandeling zijn, worden niet in deze rapportage vermeld.

Wij danken alle aanmelders voor hun aanmeldingen.

Het cijfermateriaal uit deze rapportage mag gebruikt worden onder vermelding van de bron.

2. Aanmeldingen bij CoMensha

2.1. Aanmeldingen in de periode 1 januari t/m 30 juni 2016

In de periode januari t/m juni 2016 heeft CoMensha 486 (nieuwe) aanmeldingen ontvangen. In 378 keer van de gevallen betrof het een vrouw en 108 keer een man. 115 van hen zijn minderjarig bij aanmelding (26 jongens, 89 meisjes).

Aantal aanmeldingen	Mannen				Vrouwen				Totaal
	Totaal	18-	18+	Onb.	Totaal	18-	18+	Onb.	
2016	108	26	82	0	378	89	288	1	486
2015	134	18	115	1	514	112	402	0	648

Tabel 1: Aantal aanmeldingen in de periode 1 januari t/m 30 juni 2015 en 1 januari t/m 30 juni 2016 uitgesplitst naar geslacht en minder- en meerderjarigheid

In dezelfde periode van 2015 lag dit aantal op 648 aanmeldingen (514 vrouwen, 134 mannen en 130 minderjarigen). Zie de tabel hierboven. Dat betekent dat er in 2016 een verschil van 162 aanmeldingen is t.o.v. 2015.

Deze terugloop heeft waarschijnlijk te maken met de verschoven aandacht van ketenpartners naar bijvoorbeeld mensensmokkel en helaas niet met een verbetering van de bestrijding van mensenhandel in Nederland.

2.2. Aanmeldingen per categorie

CoMensha maakt bij de registratie van slachtoffers gebruik van een onderverdeling die gebaseerd is op haar drie kerntaken: registratie, coördinatie van opvang en hulpverlening en het geven van informatie en advies.

- Registratie: Aanmeldingen van slachtoffers die geregistreerd worden om een beeld te krijgen van de aard en omvang van de groep slachtoffers, maar die geen hulp- of adviesaanvraag hebben.
- Registratie en opvang: Aanmeldingen van slachtoffers die een opvangplaats nodig hebben. CoMensha bemiddelt in het vinden van een plek en coördineert de begeleiding.
- Registratie, informatie en advies: Aanmeldingen van slachtoffers met een hulpvraag op het gebied van bijvoorbeeld psychosociale of juridische ondersteuning. Het betreft hier cliënten die niet in de opvang verblijven en zelfstandig of bij vrienden wonen. CoMensha bemiddelt naar een regiocoördinator of doet zelf de regiocoördinatie.

Categorie aanmelding	Mannen			Vrouwen			Totaal
	18-	18+	Leeftijd onbekend	18-	18+	Leeftijd onbekend	
Registratie	23	47	0	77	219	1	367
Registratie en opvang	1	28	0	3	51	0	83
Informatie en advies	2	7	0	9	18	0	36
Totaal	26	82	0	89	288	1	486

Tabel 2: Aantal aanmeldingen in de periode 1 januari t/m 30 juni 2016 uitgesplitst naar categorie aanmelding, geslacht en minder- en meerderjarigheid

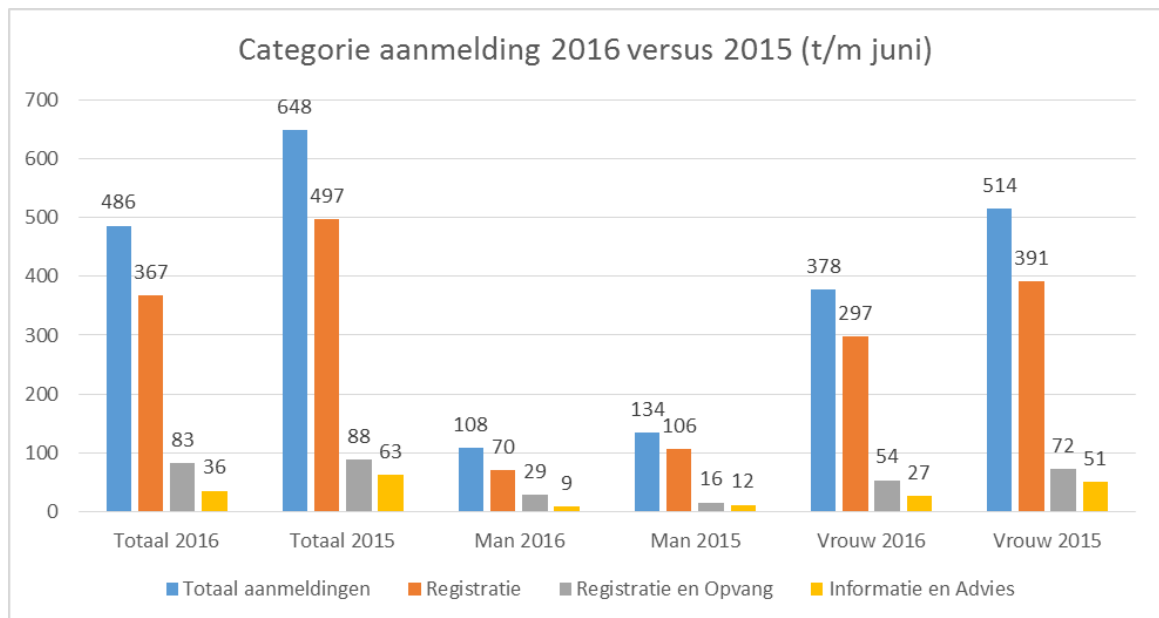
Uit voorgaande tabel is op te maken dat het merendeel (ca 76%) van de aanmeldingen een aanmelding ter registratie betreft. Het aandeel van de aanmeldingen t.b.v. registratie en opvang en t.b.v. informatie en advies is kleiner (ca 17% en ca 7%).

Ondanks het geringere aantal, vragen de aanmeldingen t.b.v. registratie en opvang en t.b.v. informatie en advies meer tijd van de helpdesk dan de registratie-aanmeldingen.

Hierbij dient opgemerkt te worden dat de categorie aanmelding dynamisch is. CoMensha heeft bijvoorbeeld te maken met situaties waarin voor een slachtoffer dat ter registratie aangemeld is op een later tijdstip alsnog een opvangverzoek wordt ingediend. Dat betekent dat het betreffende dossier verandert van 'registratiedossier' naar een 'registratie en opvangdossier'. Dit heeft gevolgen voor de conclusies die op basis van bovenstaande tabel getrokken kunnen worden.

2.2.1. Vergelijking van aanmeldingen ontvangen in 2014 en 2015

Nu duidelijk is wat het aantal aanmeldingen in totaal en per categorie is, rijst de vraag hoe deze aantallen zich verhouden tot dezelfde periode van vorig jaar. Onderstaande grafiek geeft hier inzicht in.

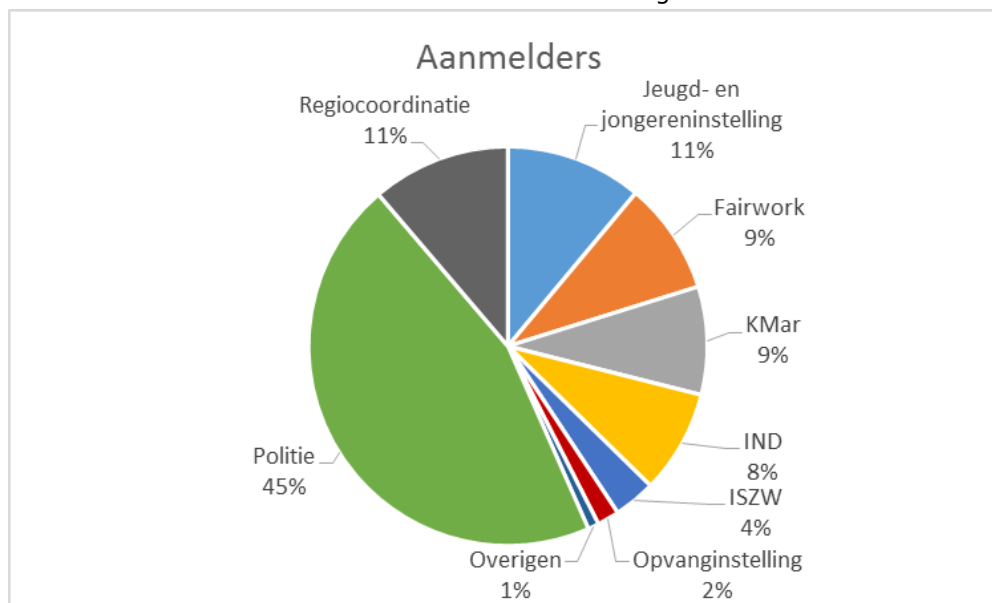
Grafiek 1: Vergelijking van de categorieën aanmeldingen ontvangen in de periode 1 januari t/m 30 juni 2016 en 2015 in totaal en uitgesplitst naar geslacht

De grafiek laat zien dat er in de periode januari t/m juni 2016 162 aanmeldingen minder zijn ontvangen dan in 2015. Dit verschil wordt met name veroorzaakt door een afname in het aantal aanmeldingen ter registratie (130 minder) en in het aantal aanmeldingen met een informatie en adviesverzoek (27 minder).

De afname in het aantal aanmeldingen ter registratie is het grootst onder de groep vrouwelijke slachtoffers (94 minder); bij de mannen is deze afname 36 aanmeldingen. Daarnaast zijn er 24 aanmeldingen minder ontvangen van vrouwelijke slachtoffers met een informatie en advies verzoek en 18 minder met een opvangverzoek. Opvallend is dat er 13 aanmeldingen meer zijn ontvangen van mannen met een opvangverzoek.

2.3. Aanmelders

Naast informatie over slachtoffers registreert CoMensha ook de organisaties die slachtoffers van mensenhandel melden. Zie onderstaand cirkeldiagram.

Afbeelding 1¹: Aanmelders in percentages; periode 1 januari t/m 30 juni 2016

Zoals uit het cirkeldiagram is op te maken, komen de meeste aanmeldingen van de politie; deze aanmelder is verantwoordelijk voor 45% van de aanmeldingen.

De regiocoördinatoren en jeugd- en jongereninstellingen zorgen ieder voor 11% van alle aanmeldingen; verder is 9% afkomstig van Fairwork, 9% van KMar en 8% van IND.

De politie en de KMar hebben een meldplicht richting CoMensha, die geregeld is in het Politiebesluit. Daardoor zijn over het algemeen veel van de aanmeldingen afkomstig van politie en KMar.

In totaal hebben de aanmelders 560 keer een aanmelding gedaan. Dit is een hoger getal dan de eerder genoemde 486 en wordt verklaard door het feit dat een slachtoffer door meerdere instanties aangemeld kan worden. 53 van de 486 aangemelde slachtoffers zijn door twee instanties aangemeld en 11 slachtoffers zijn door drie instanties aangemeld.

Zie bijlage 2 voor een nadere specificatie van het aantal aanmeldingen per aanmelder per regio.

¹ De categorie 'Overige instanties' bevat o.a.: vluchtelingen- en asiel organisaties, maatschappelijke dienstverlening en advocatuur.

2.4. Aard en omvang slachtoffers van mensenhandel in Nederland

Dit onderdeel gaat nader in op de kenmerken van de slachtoffers. Wat is hun leeftijd; gaat het om mannen of vrouwen; welke nationaliteit hebben ze; in welke sectoren zijn ze uitgebuit; hoeveel slachtoffers hebben kinderen; en hoeveel slachtoffers hebben met loverboytechnieken te maken gehad?

2.4.1. Leeftijd

Eerder is al aangegeven dat CoMensha in de periode januari t/m juni 2016 370 meerderjarigen en 115 minderjarigen aangemeld heeft gekregen (en 1 slachtoffer waarvan de leeftijd onbekend is).

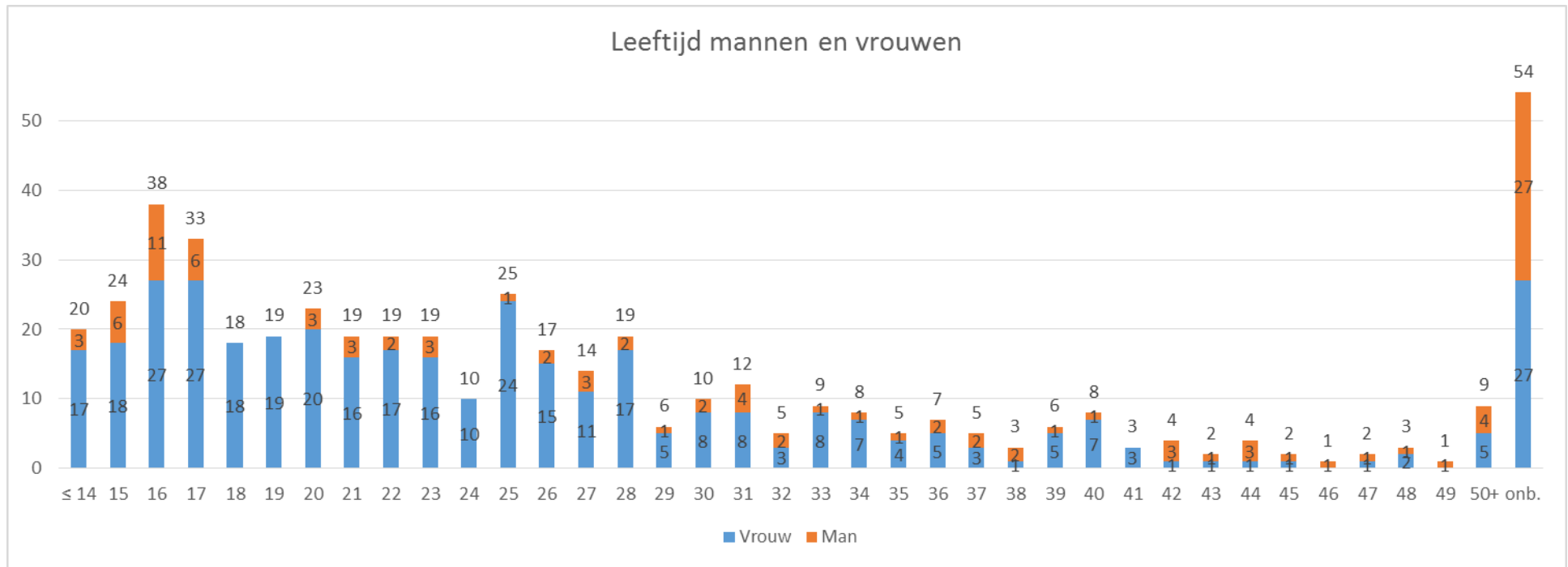
Naast minder- of meerderjarigheid registreert CoMensha ook de geboortedatum van de slachtoffers. Hiermee kan CoMensha inzichtelijk maken hoe de leeftijdssamenstelling is binnen de groepen minder- en meerderjarigen.

Daarnaast speelt de leeftijd van een slachtoffer een rol als het gaat om opvangmogelijkheden; voor sommige opvanginstellingen is minderjarigheid een vereiste, voor andere –instellingen moet een cliënt juist meerderjarig zijn. De leeftijd speelt ook een rol bij het bepalen van het soort uitkering waar een slachtoffer recht op heeft. En de hoogte van een uitkering heeft weer invloed op woonmogelijkheden (heeft een cliënt wel of niet voldoende geld om een eigen kamer te huren of de eigen bijdrage van een opvanginstelling te betalen?)

Opvallend aan de grafiek met leeftijden zijn de hoge aantallen minderjarigen; het aantal 16-jarigen komt op 38 en het aantal 17-jarigen op 33. Ook het aantal slachtoffers dat jonger is dan 14 jaar is behoorlijk hoog, nl 20.

Bij de meerderjarigen is te zien dat het met name gaat om slachtoffers in de 20 jaar. Echter, ook mensen met een hogere leeftijd worden slachtoffer van mensenhandel; de oudste slachtoffers zijn in de 60 jaar.

De som van de aantallen slachtoffers met een meerderjarige leeftijd komt niet op 370 uit. Dit wordt verklaard doordat van een aantal slachtoffers wel bekend is dat zij minder- of meerderjarig zijn, maar niet exact hoe oud zij zijn. Deze slachtoffers staan in onderstaande grafiek in de kolom 'onbekend'.

Grafiek 2: Leeftijd bij aanmelding van slachtoffers aangemeld in de periode 1 januari t/m 30 juni 2016 onderverdeeld naar geslacht

2.4.2. Meest voorkomende nationaliteit slachtoffers

Van de 486 slachtoffers die in de periode van januari t/m juni 2016 zijn aangemeld, hebben de meeste slachtoffers de Nederlandse nationaliteit, gevolgd door de Bulgaarse, Poolse, Roemeense en Nigeriaanse nationaliteit.

Deze nationaliteiten staan al een aantal jaar in de top 5 van aangemelde nationaliteiten.

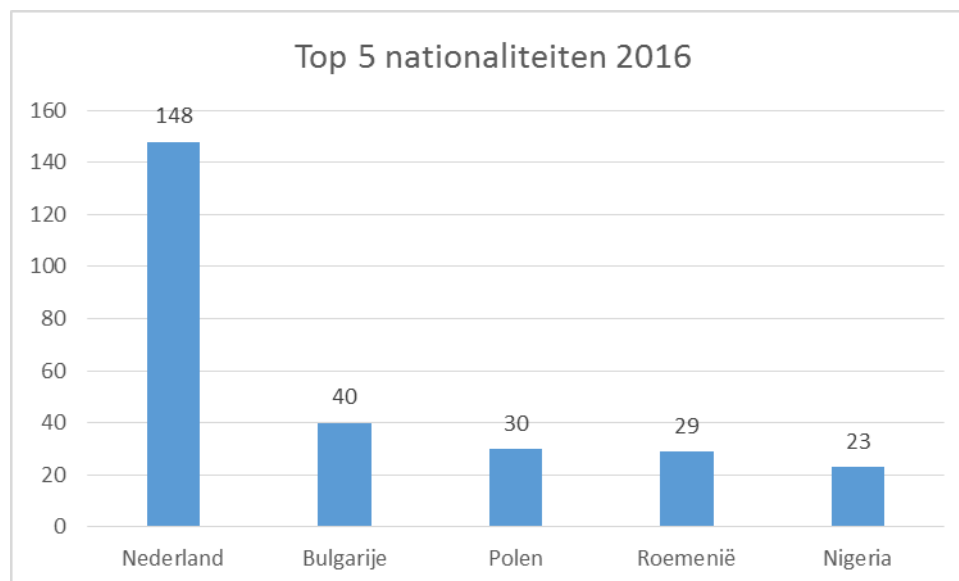
Dat is bijvoorbeeld terug te zien in de grafiek met de top 5 van nationaliteiten in 2015 (in de periode van jan-juni 2015). Deze grafiek heeft dezelfde top 5 als de grafiek van 2016.

Het aantal absolute aanmeldingen is echter in voor iedere nationaliteit in de top 5 afgenomen; in 2015 waren er bijvoorbeeld 240 Nederlandse slachtoffers aangemeld; in 2016 zijn dat er 148.

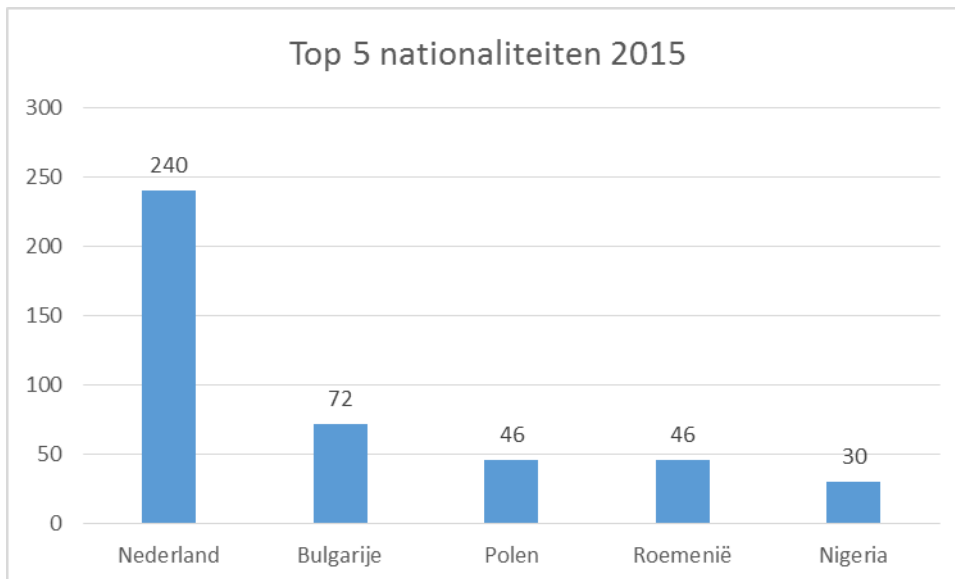
Wanneer het aantal aanmeldingen wordt omgerekend naar percentages dan is te zien dat het aandeel aanmeldingen van slachtoffers met een Nigeriaanse nationaliteit gelijk is gebleven (5%) en dat voor de andere nationaliteiten een afname geldt. Het percentage Poolse en Roemeense aanmeldingen is afgenomen van 7% naar 6%; het percentage Bulgaarse aanmeldingen van 11% naar 8% en het percentage Nederlandse aanmeldingen van 37% naar 30%.

Aangezien de gegevens waarop deze rapportage gebaseerd is, dynamisch zijn, kunnen er op dit moment nog geen conclusies aan bovenstaande ontwikkelingen verbonden worden.

Zie bijlage 1 voor een compleet overzicht van het aantal aanmeldingen per nationaliteit.

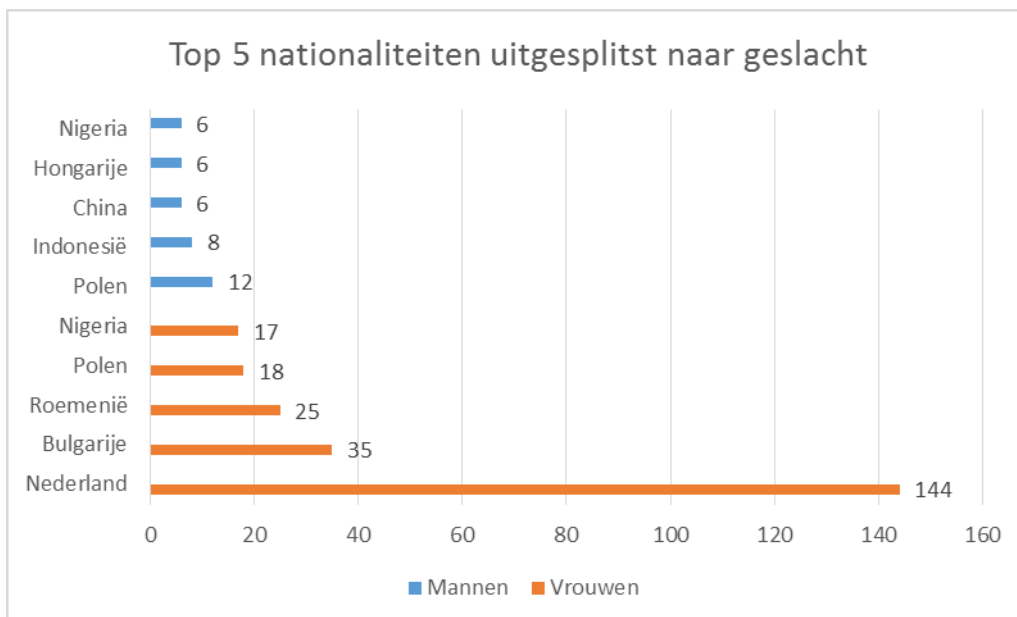
Grafiek 3: Top 5 nationaliteiten van slachtoffers aangemeld in de periode 1 januari t/m 30 juni 2016

Grafiek 4: Top 5 nationaliteiten van slachtoffers aangemeld in de periode 1 januari t/m 30 juni 2015

2.4.3. Meest voorkomende nationaliteit slachtoffers uitgesplitst naar geslacht

Wanneer de nationaliteiten van de aangemelde slachtoffers uitgesplitst worden naar geslacht, ontstaat de volgende top 5 (het totaal aantal aangemelde vrouwen t/m juni 2016 is 378; het totaal aantal mannen is 108):

Grafiek 5: Top 5 van nationaliteiten uitgesplitst naar geslacht van slachtoffers aangemeld in de periode 1 januari t/m 30 juni 2016

In de grafiek is te zien dat 144 aanmeldingen een vrouw met Nederlandse nationaliteit betreft. Dit is bijna 40% van alle aangemelde vrouwen. Dit betekent ook dat bijna alle aanmeldingen van een slachtoffer met een Nederlandse nationaliteit een vrouw betreft; het totaal aantal aanmeldingen van slachtoffers met een Nederlandse nationaliteit is namelijk 148, zoals grafiek 3 al liet zien.

Hetzelfde geldt voor de aanmeldingen van slachtoffers met een Bulgarse en Roemeense nationaliteit; 35 van de 40 Bulgarse aanmeldingen en 25 van de in totaal 29 Roemeense aanmeldingen betreft een vrouw.

Verder valt op dat de Poolse en de Nigeriaanse nationaliteit zowel bij de mannen als bij de vrouwen in de top 5 voorkomt.

Zie bijlage 1 voor een compleet overzicht van het aantal aanmeldingen van mannen en vrouwen per nationaliteit.

2.4.4. Meest voorkomende nationaliteit slachtoffers uitgesplitst naar geslacht en 18-/18+

Als de aanmeldingen uitgesplitst worden naar geslacht en nationaliteit en vervolgens naar minder- en meerderjarigheid, resulteert dat in onderstaande tabellen.

Vrouwen

Nationaliteit	18+	Nationaliteit	18-
Nederland	90	Nederland	53
Bulgarije	34	Vietnam	9
Roemenië	25	Eritrea	6
Polen	17	Nigeria	4
Nigeria	13	Afghanistan	3
Hongarije	12	Bosnië-Herzegovina	3
Uganda	10		

Tabel 3: Meest voorkomende nationaliteiten onder vrouwen uitgesplitst naar minder- en meerderjarigheid; van slachtoffers aangemeld in de periode 1 januari t/m 30 juni 2016

Mannen

Nationaliteit	18+	Nationaliteit	18-
Polen	12	Guinee	4
Indonesië	8	Vietnam	4
China	6	Benin	3
Hongarije	6	Sierra Leone	3
Nigeria	6		

Tabel 4: Meest voorkomende nationaliteiten onder mannen uitgesplitst naar minder- en meerderjarigheid; van slachtoffers aangemeld in de periode 1 januari t/m 30 juni 2016

Uit tabel 3 blijkt dat bij zowel bij de minder- als bij meerderjarige vrouwen de Nederlandse nationaliteit het meest voorkomt.

Daarnaast is te zien dat de top 5 van meerderjarige vrouwen helemaal overeen komt met de top 5 van vrouwen (minder- en meerderjarig samen). Het merendeel van de aanmeldingen van de vrouwen met deze nationaliteiten betreft dus een volwassene.

Bij de minderjarige vrouwen valt op dat er voornamelijk niet-Europese nationaliteiten staan vernoemd.

Bij de mannen is de Poolse nationaliteit het vaakst aangemeld. Naast de Nigeriaanse nationaliteit is dit de enige nationaliteit die ook in de totale top 5 (grafiek 3) terugkomt. Opvallend is de afwezigheid van de Nederlandse nationaliteit (in de periode januari t/m juni zijn er in totaal 3 Nederlandse mannelijke slachtoffers aangemeld). Daarnaast liggen de aantallen aanmeldingen per nationaliteit dicht bij elkaar dan bij de vrouwen.

Bij de minderjarige mannen valt op dat er eveneens voornamelijk niet-Europese nationaliteiten staan vernoemd.

Zie bijlage 1 voor een compleet overzicht van het aantal aanmeldingen van minder- en meerderjarige mannen en vrouwen per nationaliteit.

2.4.5. Kinderen

Een aantal van de slachtoffers dat wordt aangemeld, heeft ook kinderen.

In onderstaande tabel is inzichtelijk gemaakt hoeveel cliënten met kinderen zijn aangemeld en ook waar deze kinderen verblijven. Het gaat hier dus om kinderen van ouders die slachtoffer van mensenhandel zijn; de kinderen is dat lot gespaard gebleven². Over minderjarige slachtoffers van mensenhandel is elders in deze rapportage te lezen.

In de periode januari t/m juni 2016 zijn 54 slachtoffers met kinderen aangemeld bij CoMensha. 18 slachtoffers hebben hun kinderen bij zich; daarvan verblijven 17 slachtoffers met hun kinderen in Nederland; van 1 slachtoffer is de verblijfplaats onbekend³. 32 slachtoffers hebben hun kinderen niet bij zich; 12 van hen hebben kinderen in het land van herkomst, 10 van hen hebben kinderen in Nederland en van 5 van hen hebben kinderen elders (d.w.z. niet in Nederland en ook niet in het land van herkomst). Van 5 slachtoffers waarvan de kinderen niet bij hen zijn, is onbekend wat de verblijfplaats van het kind is. Tot slot zijn er 4 slachtoffers aangemeld waarvan bekend is dat ze kinderen hebben, maar waarvan onbekend is of deze kinderen wel of niet bij het slachtoffer zijn.

Het totaal aantal kinderen dat de slachtoffers hebben, is vermeld in de laatste kolom van tabel 5. Het aantal kinderen is echter niet altijd bij de aanmelder bekend. Dat geldt voor 6 van de 54 aangemelde ouders⁴. In deze gevallen is uitgegaan van minimaal 1 kind per slachtoffer; het werkelijke aantal kan dus hoger liggen.

Voor zover bij CoMensha bekend, zijn er dus minimaal 77 kinderen betrokken bij de aanmeldingen in de eerste helft van 2016. Dit komt neer op ca 1,4 kind per ouder.

		Aantal slachtoffers	Aantal kinderen
Kind bij slachtoffer	in Nederland	17	24
	verblijf onbekend	1	1
Kind niet bij slachtoffer	in land van herkomst	12	≥ 20
	in Nederland	10	≥ 15
	elders	5	5
	onbekend	5	≥ 8
Verblijfplaats kind onbekend		4	≥ 4
Totaal		54	≥ 77

Tabel 5: Aantal slachtoffers met kinderen aangemeld in de periode 1 januari t/m 30 juni 2016

² In één geval is zowel de ouder als het kind een slachtoffer van mensenhandel; dit kind is zowel meegenomen in bijgaande tabel als in de overige tabellen over slachtoffers mensenhandel.

³ Onder deze slachtoffers bevinden zich twee stellen met kinderen.

⁴ Deze 6 slachtoffers vallen in de volgende categorieën:

- kind niet bij slachtoffer, maar in land van herkomst (2);
- kind niet bij slachtoffer, maar wel in Nederland (1);
- kind niet bij slachtoffer, maar verblijfplaats onbekend (2);
- verblijfplaats kind onbekend (1).

2.4.6. Sectoren van uitbuiting

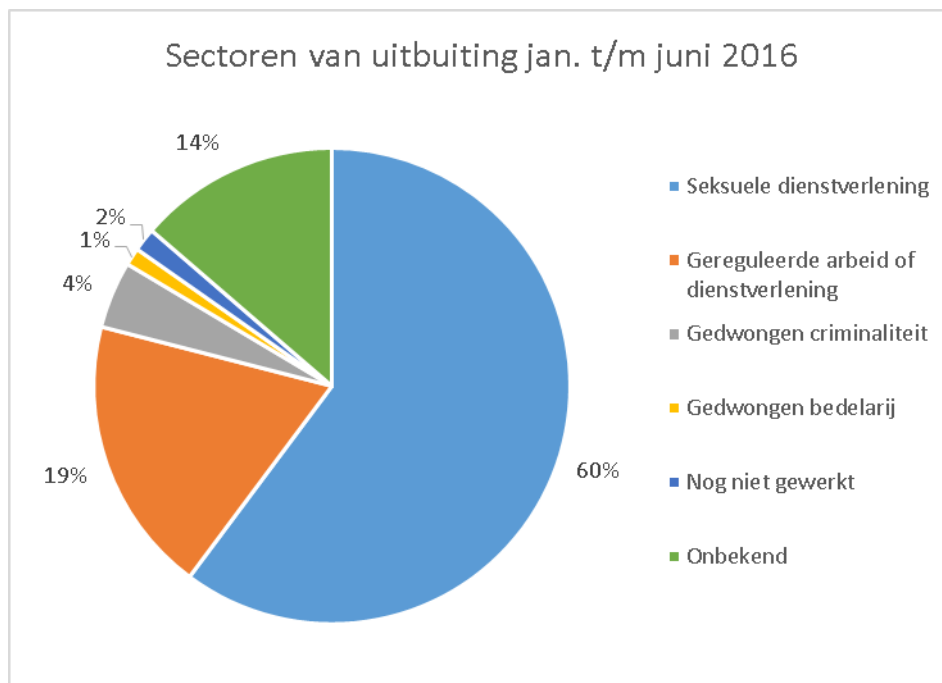
Naast geslacht, nationaliteit en leeftijd registreert CoMensha ook de sector waarin een slachtoffer wordt uitgebuit. In onderstaand cirkeldiagram wordt een overzicht getoond van de sectoren van uitbuiting.

De grootste groep slachtoffers, namelijk 60%, is uitgebuit in de seksuele dienstverlening. Dit beeld komt overeen met voorgaande jaren, hoewel er in vergelijking met dezelfde periode van vorig jaar een afname van ca 5% is (zie afbeelding 3).

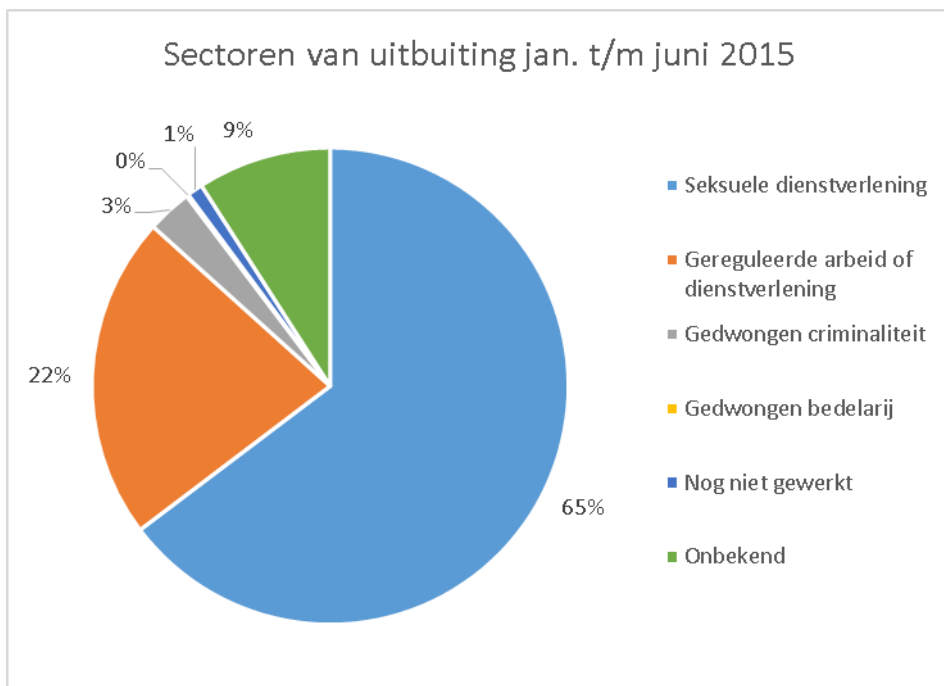
De sector gereguleerde arbeid en dienstverlening is met 19% de één na meest voorkomende sector. In vergelijking met vorig jaar is deze sector iets afgenomen; toen betrof 22% van alle aangemeldingen uitbuiting in deze sector.

Sommige anmelders weten niet in welke sector een slachtoffer is uitgebuit of kiezen ervoor om de sector niet te vermelden. Hierdoor komt, net zoals vorig jaar, op de derde plaats de categorie 'onbekend'. Het percentage is dit jaar toegenomen met 5% (van 9% naar 14%). De sectoren gedwongen criminaliteit en gedwongen bedelarij laten een kleine toename zien t.o.v. 2015.

Een aantal slachtoffers is in meerdere sectoren uitgebuit. Voor deze rapportageperiode betreft het 19 slachtoffers. 8 vrouwen en 1 man zijn uitgebuit in de seksuele dienstverlening én gedwongen tot criminaliteit; 4 vrouwen en 2 mannen zijn gedwongen tot criminaliteit én bedelarij. De overige 4 slachtoffers zijn in een andere combinatie van sectoren uitgebuit. Wanneer een slachtoffer in meerdere sectoren is uitgebuit, zijn alle sectoren afzonderlijk meegeteld. Het absoluut aantal sectoren is dus groter dan het aantal slachtoffers. Dit wordt zichtbaar in paragraaf 2.4.7 waar ook absolute aantallen zijn weergegeven.

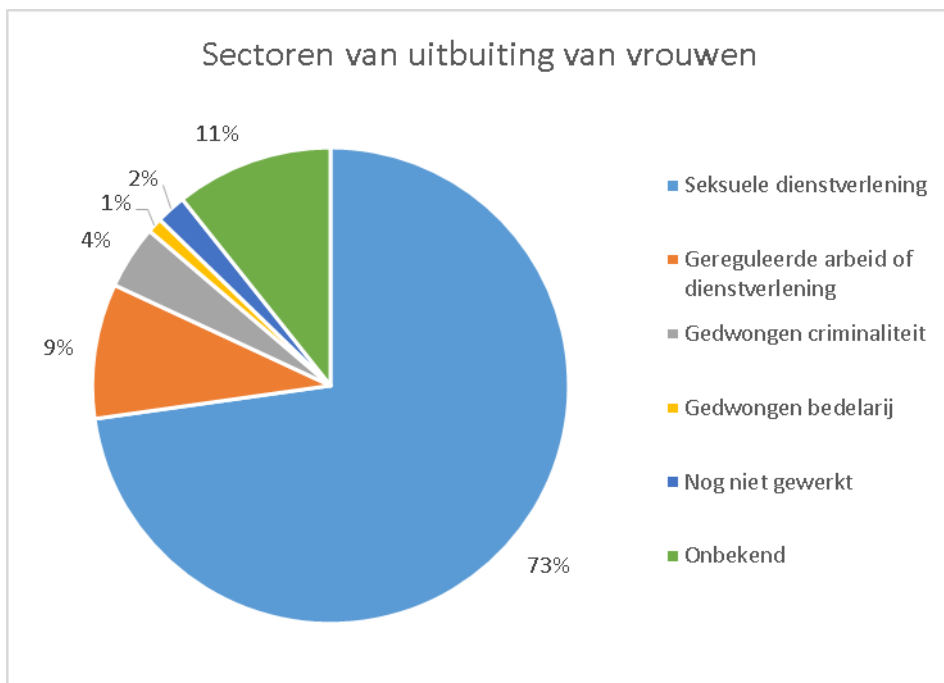
Afbeelding 2: Sectoren van uitbuiting van aangemeldingen in de periode 1 januari t/m 30 juni 2016 in percentages

Afbeelding 3: Sectoren van uitbuiting van aangemelden in de periode van 1 januari t/m 30 juni 2015 in percentages

2.4.7. Sectoren van uitbuiting uitgesplitst naar geslacht en 18-/18+

Een onderverdeling van de aangemelden naar geslacht en vervolgens naar sector van uitbuiting⁵ en minder- en meerderjarigheid, geeft de volgende afbeeldingen en tabellen.

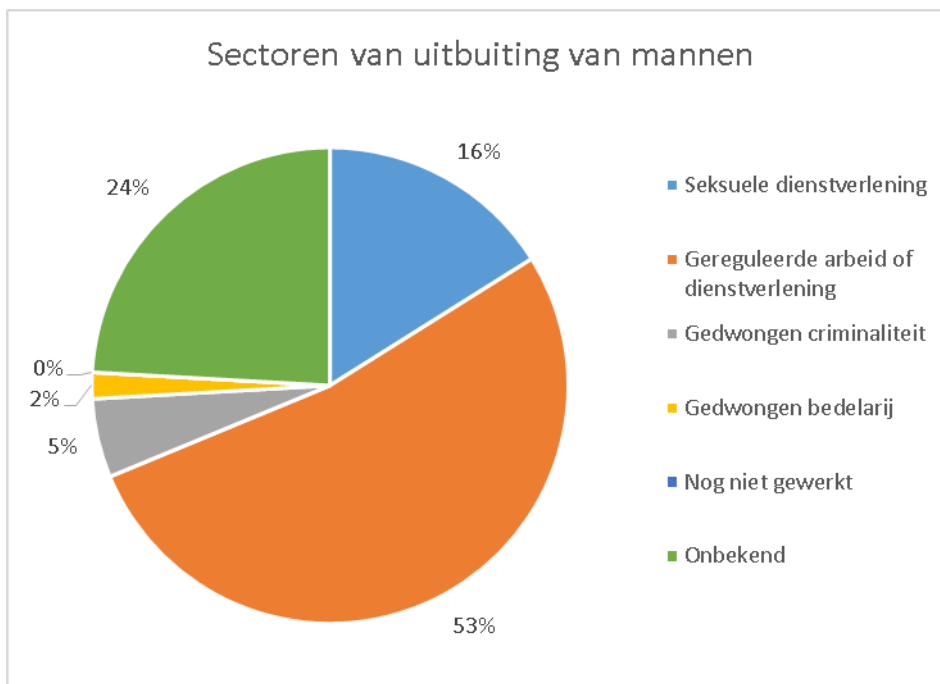

Afbeelding 4: Sectoren van uitbuiting van vrouwelijke slachtoffers aangemeld tussen 1 januari en 30 juni 2016 in percentages

⁵ In deze tabellen wordt opnieuw uitgegaan het het aantal gemelde sectoren.

Leeftijd vrouwen	Seksuele dienstverlening	Gereguleerde arbeid of dienstverlening	Gedwongen criminaliteit	Gedwongen bedelarij	Nog niet gewerkt	Onbekend
18-	57	1	7	3	4	24
18+	228	35	10	1	4	18
Onbekend	1					
Totaal	286	36	17	4	8	42

Tabel 6: Sectoren van uitbuiting van vrouwelijke slachtoffers aangemeld tussen 1 januari en 30 juni 2016 onderverdeeld naar minder- en meerderjarigheid

Abbeelding 5: Sectoren van uitbuiting van mannen aangemeld tussen 1 januari en 30 juni 2016 in percentages

Leeftijd mannen	Seksuele dienstverlening	Gereguleerde arbeid of dienstverlening	Gedwongen criminaliteit	Gedwongen bedelarij	Nog niet gewerkt	Onbekend
18-	1	2	4	2		19
18+	17	57	2			8
Onbekend	0					
Totaal	18	59	6	2	0	27

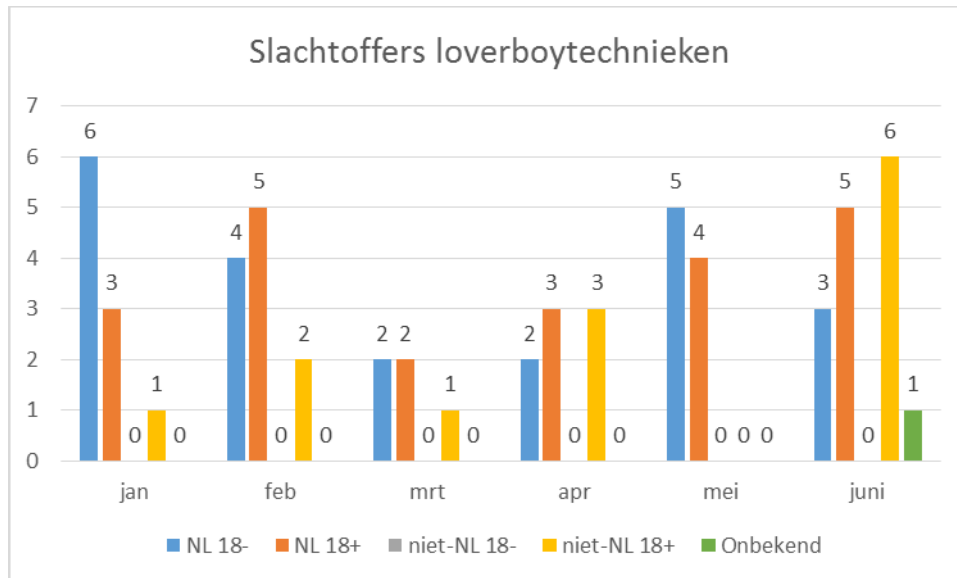
Tabel 7: Sectoren van uitbuiting van mannen aangemeld tussen januari en juni 2016 onderverdeeld naar minder- en meerderjarigheid

Uit de grafieken is op te maken dat vrouwen met name worden uitgebuit in de seksuele dienstverlening (73%; 286 meldingen); 9% van de aangemelde vrouwen heeft te maken gehad met uitbuiting in de sector gereguleerde arbeid of dienstverlening; 4% met gedwongen criminaliteit; 1% met gedwongen bedelarij en 2% heeft nog niet gewerkt.

Mannen worden met name uitgebuit in de gereguleerde arbeid of dienstverlening (53%; 59 meldingen); 16% van de aangemelde mannen is uitgebuit in de seksuele dienstverlening, 5% is gedwongen tot criminaliteit en 2% is gedwongen tot bedelarij. Helaas is van bijna een kwart van de aangemelde mannen onbekend in welke sector zij zijn uitgebuit.

2.4.8. Slachtoffers van loverboytechnieken

CoMensha beschouwt zogenaamde 'loverboys' als mensenhandelaren en daarom schaaft CoMensha slachtoffers van loverboys tot de groep slachtoffers van mensenhandel. Het gaat bij slachtoffers van mensenhandel dus niet zozeer om een aparte vorm van mensenhandel als wel om een andere manier van werven/ misleiden van slachtoffers. Omdat er veel interesse is in slachtoffers van loverboys is de volgende tabel samengesteld.

Grafiek 6: Aantal aangemeldingen van slachtoffers van loverboytechnieken; aangemeld in de periode 1 januari t/m 30 juni 2016

In de periode van 1 januari tot en met 30 juni 2016 zijn 58 slachtoffers van mensenhandel bij CoMensha aangemeld die te maken hebben gehad met loverboytechnieken. Het betreft allemaal vrouwelijke slachtoffers; 44 van hen hebben de Nederlandse nationaliteit. In dezelfde periode van vorig jaar zijn 43 slachtoffers aangemeld waarbij sprake was van het gebruik van loverboytechnieken. Ook deze slachtoffers zijn allemaal vrouw; 40 van hen hebben de Nederlandse nationaliteit.

Op basis van deze gegevens lijkt er dus een toename te constateren m.b.t. het aantal aangemeldingen van slachtoffers van loverboys t.o.v. 2015. Het aantal aangemeldingen van slachtoffers van loverboys tussen januari t/m juni 2015 was echter aan de lagere kant omdat enkele anmelders hun informatie nog naar CoMensha moesten verzenden. Op basis van deze gegevens is een toename waarschijnlijk niet te concluderen.

3. Registratie en opvang

Zoals eerder aangegeven, maakt CoMensha onderscheid in drie soorten aanmeldingen. Naast 'aanmeldingen ter registratie' en 'aanmeldingen ter registratie, informatie en advies', zijn er ook 'aanmeldingen ter registratie en opvang'.

Wanneer CoMensha een aanmeldingen ter registratie en opvang m.b.t. een meerderjarig slachtoffer met recht op verblijf in Nederland ontvangt, dan wordt de aanmelding niet alleen geregistreerd, maar ook bemiddeld naar een opvanginstelling. Hiervoor maakt CoMensha gebruik van haar plaatsingsbevoegdheid voor de Categoriele Opvang voor Slachtoffers van Mensenhandel (COSM) en van haar contacten met vrouwenopvang- en maatschappelijke opvanginstellingen.

3.1. Bemiddeling van aanmeldingen met opvangverzoek

In de eerste 6 maanden van 2016 heeft CoMensha 91 verzoeken om opvang ontvangen. Verzoeken om opvang kunnen afkomstig zijn van slachtoffers die aangemeld zijn in de periode 1 januari t/m 31 juni 2016, maar ook van slachtoffers die voor deze periode zijn aangemeld. Van de 91 verzoeken zijn 77 verzoeken afkomstig van slachtoffers die in deze rapportageperiode zijn aangemeld; 14 van de verzoeken zijn afkomstig van slachtoffers die hiervoor al aangemeld waren.

Daarnaast maakt CoMensha onderscheid tussen een eerste- opvangverzoek en een vervolg-opvangverzoek. 87 van de 91 opvangverzoeken betreft een eerste- opvangverzoek en 4 zijn vervolg opvangverzoeken.

Van de 91 opvangverzoeken zijn er 50 bemiddeld naar de COSM's en 24 naar de vrouwen- of maatschappelijke opvang, ook wel reguliere opvang genoemd. 5 plaatsingen betrof een plaatsing op een noodbed.

11 opvangverzoeken zijn niet gerealiseerd omdat o.a. het slachtoffer besluit toch niet de opvang in te willen en/of niet meer bereikbaar is voor hulpverlening om een plaatsing te realiseren. In deze gevallen was er dus geen opvang via CoMensha meer nodig.

Tot slot is het opvangverzoek van één slachtoffer nog in behandeling. Zie tabel 8.

Totaal aantal opvangverzoeken januari t/m juni 2016						
Van slachtoffers aangemeld in de periode 1 jan t/m 30 jun 2016						
	COSM	MO/VO	Noodbed	Niet meer nodig	In behandeling	Totaal
Eerste opvang	39	23	4	8		74
Vervolgopvang	3					3
Van slachtoffers aangemeld vóór 1 jan 2016						
Eerste opvang	8		1	3	1	13
Vervolgopvang		1				1
Totaal	50	24	5	11	1	91

Tabel 8: Aantal opvangverzoeken in de periode januari t/m juni opgesplitst in eerste en vervolgopvang en slachtoffer aangemeld in de periode 1 januari t/m 30 juni 2016 en vóór 1 jan 2016

Locatie van plaatsing opvangverzoeken januari t/m juni 2016			
Plaatsingslocatie:	Vrouwen	Mannen	Totaal
COSM	39	11	50
Reguliere opvang	11	13	24
Noodbed	2	3	5
Geen opvang meer nodig	8	3	11
Nog in behandeling	1	-	1
Totaal	61	30	91

Tabel 9: Locatie van plaatsing van opvangverzoeken voor mannen en vrouwen die ontvangen zijn in de periode 1 januari t/m 30 juni 2016

Uit tabel 9 is op te maken dat er 2x zoveel opvangverzoeken afkomstig zijn van vrouwen dan van mannen. Ook is te zien dat het merendeel van de vrouwen geplaatst is in een COSM. De mannen worden eveneens regelmatig geplaatst in een COSM, maar net iets vaker in de reguliere opvang.

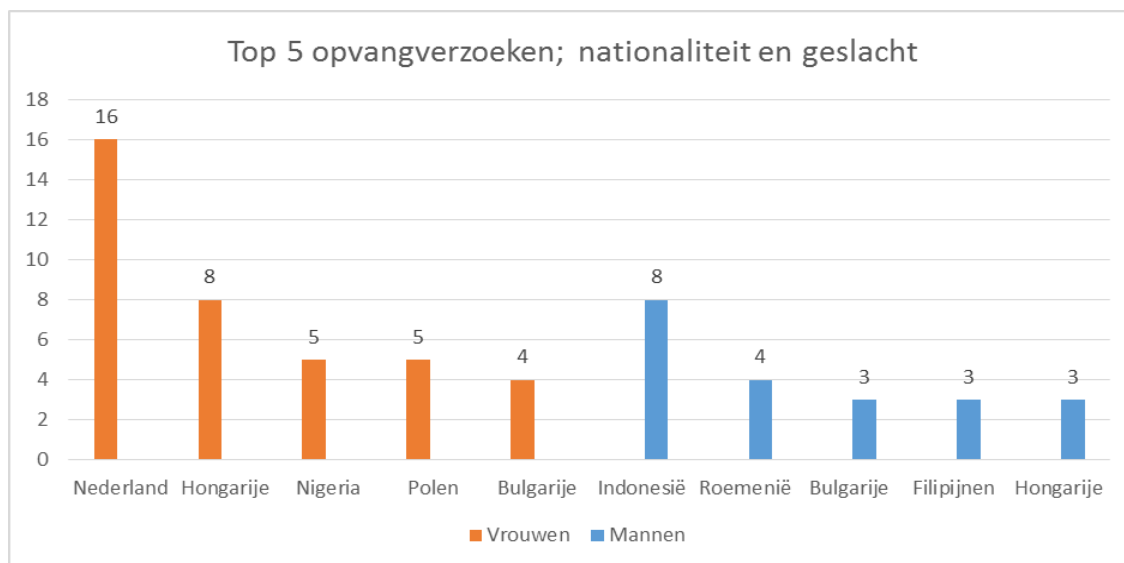
3.2. Meest voorkomende nationaliteiten van cliënten met een opvangverzoek

In de periode januari tot en met juni 2016 komen de meeste opvangverzoeken (16) van vrouwen met de Nederlandse nationaliteit. Vrouwen met een Hongaarse nationaliteit komen op de tweede plaats (8 verzoeken), gevolgd door vrouwen met een Nigeriaanse, Poolse en Bulgaarse nationaliteit (respectievelijk, 5, 5 en 4 verzoeken).

Opvallend is de Hongaarse nationaliteit. Deze komt als enige niet voor in de top 5 van meest aangemelde nationaliteiten. Van de in totaal 8 aangemelde Hongaarse vrouwelijke slachtoffers hebben er 6 een opvangverzoek.

Bij de mannen komen de meeste opvangverzoeken van Indonesische slachtoffers (8 opvangverzoeken) gevolgd door Roemeense (4 verzoeken), Bulgaarse, Filipijnse en Hongaarse slachtoffers (3 verzoeken).

Ook hier valt de Hongaarse nationaliteit op; van de in totaal 6 aangemelde Hongaarse mannen, hebben 3 een opvangverzoek. Daarnaast is a.d.h.v. de grafiek op te maken dat de 8 aangemelde Indonesische mannen allen een opvangverzoek hadden. Het betreft slachtoffers uit een zogenaamde grote groep; een groep slachtoffers die in dezelfde situatie zijn uitgebuit.

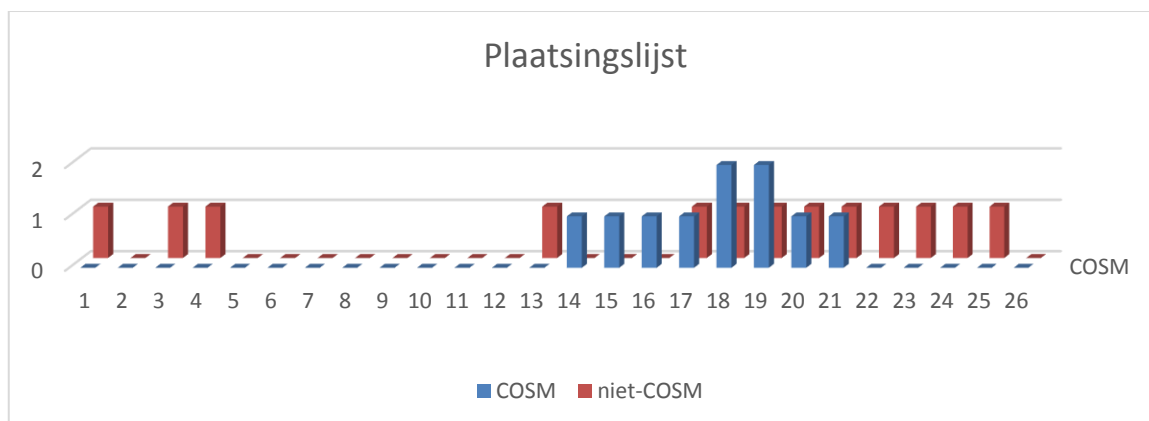
Grafiek 7: Top 5 nationaliteiten uitgesplitst naar geslacht van slachtoffers met een opvangverzoek dat ontvangen is in de periode 1 januari t/m 30 juni 2016

3.3. Plaatsingslijst

CoMensha houdt een zogenaamde plaatsingslijst bij. Hierop staan de slachtoffers met een opvangverzoek (en een behoefte aan deskundige hulpverlening) die niet direct geplaatst kunnen worden, omdat geschikte opvang, in een COSM of andere opvang, nog niet beschikbaar is.

Voor deze plaatsingslijst wordt onderscheid gemaakt in tussen twee categorieën slachtoffers:

1. slachtoffers die voldoen aan de voorwaarden voor plaatsing in een COSM en
2. slachtoffers die niet voldoen aan de voorwaarden voor plaatsing in een COSM

Grafiek 8: plaatsingslijst week 1 t/m 26 2016

Aan het begin van het jaar en vanaf week 13 is er een kleine plaatsingslijst bij CoMensha. De cliënten op de plaatsingslijst die niet voldoen aan de voorwaarden voor opvang door een COSM hebben vaak de Nederlandse nationaliteit. Daarnaast staat er ook een cliënte op de plaatsingslijst die al langere tijd geleden aangifte had gedaan waardoor ze niet meer geschikt was voor opname in een COSM.

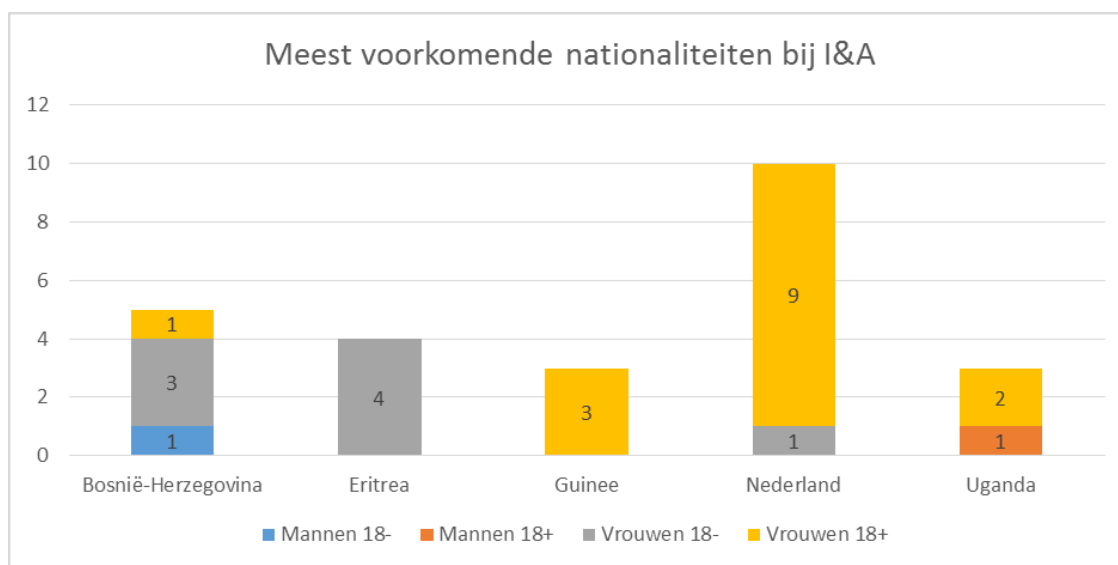
Opvallend zijn de cliënten op de plaatsingslijst die aan de voorwaarden voor opname door de COSM voldoen. In de aangegeven periode was er namelijk plaats in de COSM's. Het betreft echter een cliënt die niet op haar plek is in een COSM, omdat het mensenhandelnetwerk zich in de Randstad bevindt (en de COSM's die vrouwen opvangen, bevinden zich in de Randstad). Een andere (mannelijke) cliënt gaf in eerste instantie aan niet in een COSM te willen wonen en naar een reguliere opvang (in een stad) te willen, waardoor hij op de plaatsingslijst terecht kwam.

4. Registratie, informatie en advies

De laatste categorie van aanmeldingen is de categorie 'aanmeldingen ter registratie, informatie en advies'.

Dit zijn aanmeldingen van slachtoffers mensenhandel die geen opvangverzoek hebben, maar wel een andere vraag. Het kan dan bijvoorbeeld gaan om een vraag m.b.t. het zoeken van ambulante hulpverlening of het inschakelen van een advocaat.

Wanneer een slachtoffer zich bevindt in een regio waar zorgcoördinatie is, legt CoMensha contact tussen het slachtoffer en de zorgcoördinator. Wanneer er geen zorgcoördinatie is in de regio waar het slachtoffer verblijft, gaat CoMensha op zoek naar een instantie die het slachtoffer verder kan helpen.

Grafiek 9: Meest voorkomende nationaliteiten bij aanmeldingen ter registratie, informatie en advies, uitgesplitst naar geslacht en leeftijd, aangemeld in de periode 1 januari t/m 30 juni 2016

Zoals vermeld heeft CoMensha in de periode januari t/m juni 2016 36 aanmeldingen ter registratie, informatie en advies ontvangen.

Uit bovenstaande grafiek blijkt dat bijna een derde van deze verzoeken afkomstig was van een Nederlands slachtoffer. Dat lijkt ook enigszins voor de hand te liggen omdat Nederlandse slachtoffers vaker beschikken over een eigen woonruimte of familie en vrienden hebben waar ze terecht kunnen en zodoende geen beroep hoeven doen op opvang.

5. Niet-cliëntgebonden informatie- en adviesvragen

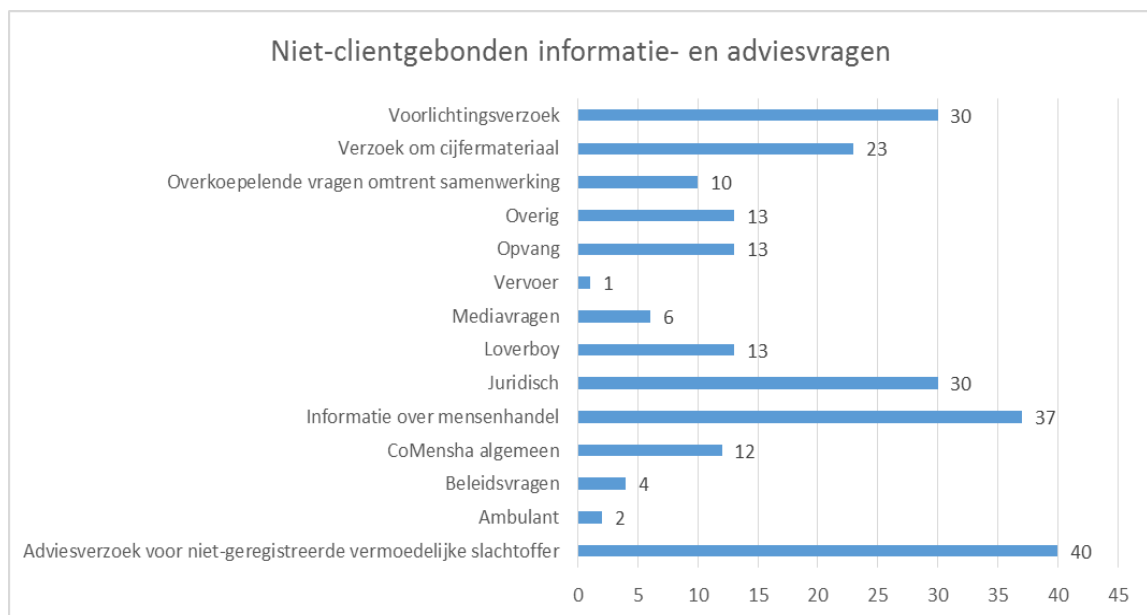
Naast de meldingen van slachtoffers ontvangt CoMensha ook andere meldingen en vragen aan de Helpdesk.

Het gaat dan bijvoorbeeld om adviesvragen m.b.t. een niet-geregistreerd (mogelijk) slachtoffer of vragen omtrent mensenhandel, zoals het verschil tussen mensenhandel en slecht werkgeverschap en/of huiselijk geweld.

In totaal zijn er in de periode januari t/m juni 2016 234 meldingen en vragen bij de Helpdesk binnen gekomen.

Het zijn veelal particulieren en hulpverlenende instanties die de Helpdesk van CoMensha benaderen voor advies en/of overleg m.b.t. eventueel slachtofferschap en bestaande mogelijkheden om iets aan de situatie te veranderen. Onderstaande grafiek laat zien dat de Helpdesk in de periode januari t/m juni 2016 40 vragen heeft ontvangen m.b.t. een niet-geregistreerd (mogelijk) slachtoffer. Daarnaast is te zien dat er dikwijls informatie over mensenhandel verstrekt wordt (37 vragen). Dit laatste gebeurt veelal aan studenten met vragen over mensenhandel i.v.m. afstudeeropdrachten.

Verder wordt CoMensha met enige regelmaat benaderd met vragen over o.a. juridische zaken, voorlichting en cijfermateriaal.

Grafiek 10: Niet-cliëntgebonden informatie- en adviesvragen in de periode 1 januari t/m 30 juni 2016

Bijlagen

Bijlage 1: Overzicht nationaliteiten uitgesplitst naar geslacht en 18-/18+

Geslacht en leeftijd	Man			Vrouw			
Nationaliteit	18-	18+	onb.	18-	18+	onb.	Totaal
Afghanistan	2			3	2		7
Albanië					5		5
Angola				2	2		4
Aruba					1		1
België				1			1
Benin	3	1					4
Bondsrepubliek Duitsland					1		1
Bosnië-Herzegovina	1			3	1		5
Brazilië		2			4		6
Bulgarije	1	4		1	34		40
Canada					1		1
China		6			6		12
Colombia					1		1
Egypte	1						1
El Salvador		1					1
Eritrea	1			6	2		9
Filipijnen		4			2		6
Gambia	1						1
Guinee	4			1	4		9
Hongarije		6			12		18
India		2					2
Indonesië		8			3		11
Irak				1			1
Iran	1	1			2		4
Israël					1		1
Ivoorkust					1		1
Kameroen	1	1			1		3
Kongo					5		5
Kroatië					1		1
Letland					1		1
Litouwen					1		1
Mali					1		1
Marokko		3			2		5
Moldavië					2		2
Mongolië					2		2
Nederland	1	3		53	90	1	148
Nigeria		6		4	13		23
Oekraïne		2		1	1		4

Onbekend	1	5		1	8		15
Pakistan		2					2
Polen		12		1	17		30
Roemenië		4			25		29
Rusland					2		2
Senegal	1						1
Servië					1		1
Sierra Leone	3	1		2	7		13
Slowakije		1			2		3
Soedan		1					1
Somalia					1		1
Spanje		2			1		3
Suriname					1		1
Syrië					1		1
Thailand					1		1
Tsjechië		1			4		5
Turkije		1					1
Uganda		1			10		11
Venezuela					2		2
Vietnam	4	1		9			14
Totaal	26	82	0	89	288	1	486

Bijlage 1: Nationaliteiten van mannen en vrouwen, onderverdeeld naar 18- en 18+; aangemeld in de periode 1 januari t/m 30 juni 2016

Bijlage 2: Uitsplitsing aanmelders

Voor enkele categorieën aanmelders is een verdere uitsplitsing te maken naar regio's of districten. Het gaat om de categorieën 'Politie', 'ISZW', 'KMar' en 'regiocoördinatie'. Voor een onderverdeling in regio's maakt CoMensha gebruik van de indeling zoals de betreffende organisaties die zelf hanteren. Zie de tabellen hieronder.

Politie-eenheden

1	Noord-Nederland
2	Oost Nederland
3	Midden-Nederland
4	Noord Holland
5	Amsterdam
6	Den Haag
7	Rotterdam
8	Zeeland-West Brabant
9	Oost-Brabant
10	Limburg

Bijlage 2a: Nieuwe politiegebieden per 1 januari 2013

KMar-districten

1	District Noordoost
2	District Schiphol
3	District West
4	District Zuid

Bijlage 2b: Districten Koninklijke Marechaussee

ISWZ-districten

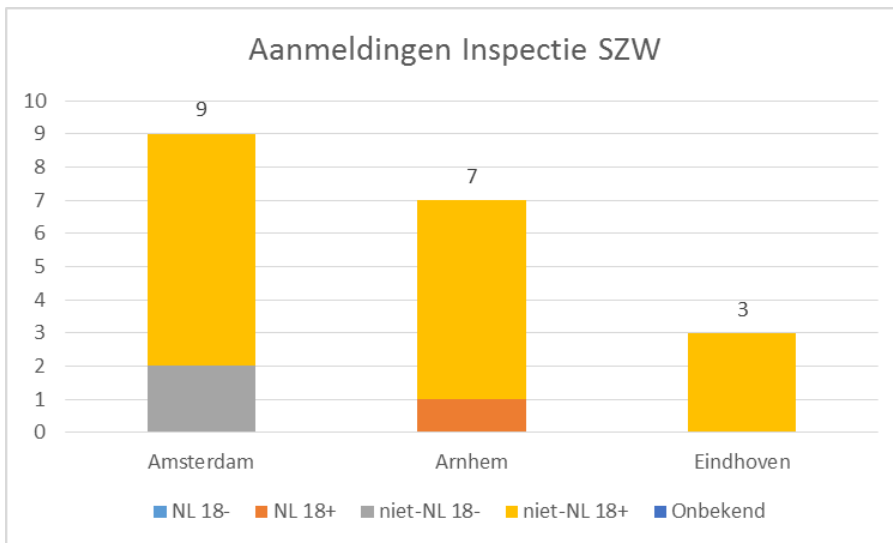
1	ISZW Arnhem
2.	ISZW Amsterdam
3.	ISZW Den Haag
4.	ISWZ Eindhoven

Bijlage 2c: Districten Inspectie SZW

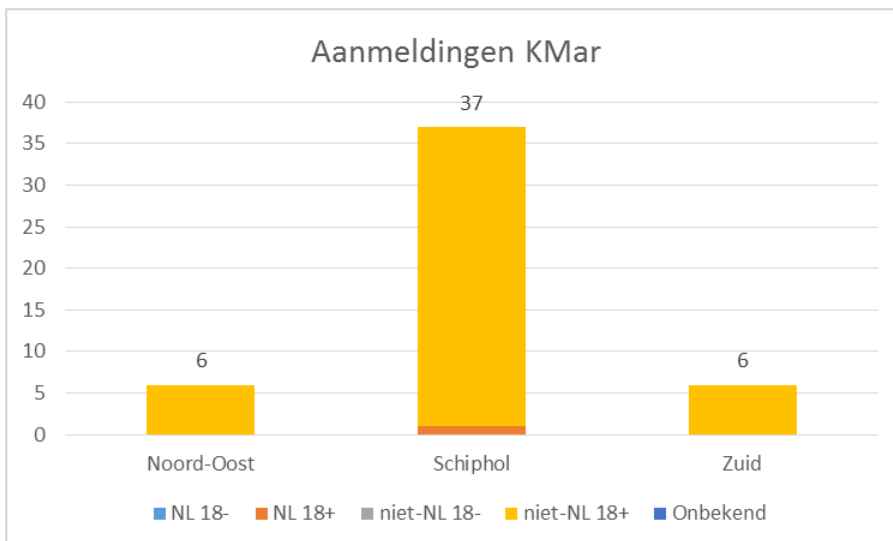
Regiocoördinatie

1	Amsterdam
2	Apeldoorn & Veluwe
3	Arnhem & Achterhoek
4	Den Bosch
5	Den Haag
6	Drenthe
7	Eindhoven
8	Friesland
9	Groningen
10	Limburg
11	Midden-Nederland
12	Oost-Nederland
13	Rotterdam
14	Twente

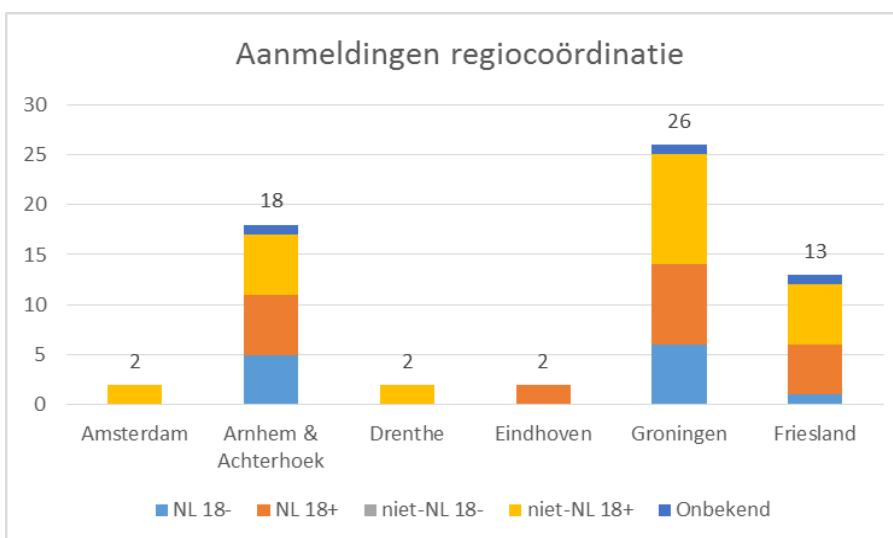
Bijlage 2d: Regiocoördinatoren

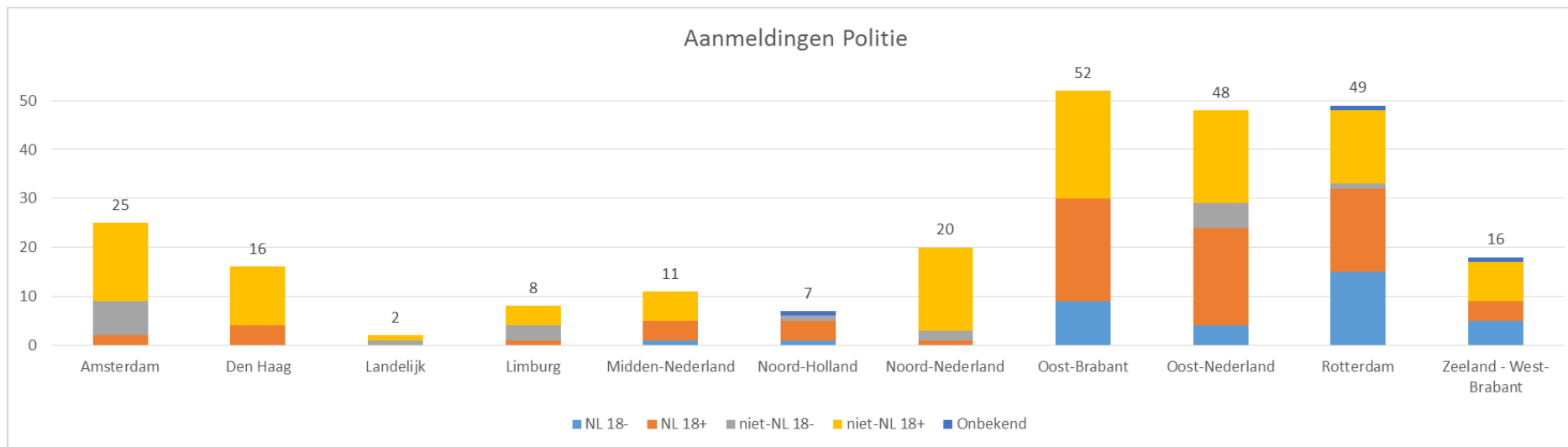
Bijlage 2e: Aantal ontvangen meldingen per district ISZW in de periode 1 januari t/m 30 juni 2016

Bijlage 2f: Aantal ontvangen meldingen per KMar-district in de periode 1 januari t/m 30 juni 2016

Bijlage 2h: Aantal ontvangen meldingen per regiocoördinator in de periode 1 januari t/m 30 juni 2016

Bijlage 2g: Aantal ontvangen meldingen per politie-eenheid in de periode 1 januari t/m 30 juni 2016

Colofon

Dit is een periodieke uitgave van CoMensha

Coördinatiecentrum Mensenhandel

Deze uitgave is ook via de website van CoMensha te downloaden

www.mensenhandel.nl

Uitgave

Januari tot en met juni 2016

Postadres

Barchman Wuytierslaan 10
3818 LH Amersfoort

Auteursrecht

Het cijfermateriaal uit deze rapportage mag gebruikt worden onder vermelding van de bron.

Meer informatie

Met vragen kunt u terecht bij: info@comensha.nl

Publicatienummer

2016 - 1

comensha
mensenhandel in beeld